

Platformy ekosystemu BIK bardziej uniwersalne w 2022

Z **Agnieszką Szopą-Maziukiewicz**, dyrektorką zarządzającą Obszarem IT w Grupie BIK i wiceprezes Rejestru Dłużników BIG InfoMonitor, rozmawiamy o platformowych rozwiązaniach bezpieczeństwa, które służą sektorowi finansowemu, a w coraz większym stopniu także innym podmiotom działającym w cyfrowej przestrzeni.

▼ **Od 2017 roku działa Platforma Anty-fraudowa BIK, kolejno były uruchamiane następne – Platforma Cyber Fraud Detection oraz Platforma Blockchain BIK. W jaki sposób ewoluowały przez te lata, jaki obecnie jest popyt na usługi, które zapewniają?**

Wszystkie nasze platformy sektorowe są cały czas rozwijane. Pandemia przyspieszyła cyfryzację na rynku, to wszyscy wiemy. Niestety, w ślad za digitalizacją procesów i przeniesieniem produktów do sieci podążają również przestępcy. Według raportu Związku Banków Polskich, tylko w III kwartale 2021 roku odnotowano ponad 2400 prób wyłudzeń kredytów, średnio 25 dziennie. Oznacza to wzrost o 22,7% w stosunku do analogicznego okresu roku 2020, najwyższego poziomu od 13 lat!

Dlatego szczególnie teraz, w erze pandemii i przyspieszonej transformacji cyfrowej, rośnie znaczenie rozwiązań antyfraudowych. W Platformie Antyfraudowej BIK, służącej

do oceny ryzyka nadużyć i oszustw w procesach kredytowych, mamy 16 uczestników i trwające równolegle 5–6 projektów integracyjnych. Tym samym w I połowie 2022 roku uczestnikami Platformy Antyfraudowej BIK zostaną wszystkie banki w Polsce z pierwszej dziesiątki.

▼ **Spełniła się więc początkowa wizja, aby banki – zamiast własnych platform antyfraudowych – oparły się na wspólnej, bazującej na większych możliwościach i wymiany danych, platformie BIK?**

Bezsprzecznie wymiana informacji i wiedzy pomiędzy uczestnikami jednego systemu to najskuteczniejsza metoda detekcji wyłudzeń i fraudów. Dostrzegają to już użytkownicy naszej platformy. Platforma Antyfraudowa BIK działa w trybie rzeczywistym, wyszukuje powiązania i generuje ostrzeżenia oraz raporty dla wszystkich uczestników, pomaga kredytodawcom skutecznie bronić się przed atakami ze strony oszustów i stratami z powodu wyłudzeń.

▼ **A jej skuteczność?**

Tylko w ostatnich 12 miesiącach Platforma zatrzymała ok. 24 tys. wniosków oznaczonych jako próby wyłudzenia na kwotę prawie 101 mln zł, a od początku działania ta kwota to łącznie 399 mln zł. Na tych liczbach najlepiej widać jej wartość biznesową, a jej znaczenie rośnie wraz z postępującą transformacją cyfrową.

▼ **Czy w związku z tym rozwija się sama platforma, jeśli chodzi o nowe usługi, funkcjonalności?**

Największą wartością Platformy Antyfraudowej BIK jest wymiana informacji. Im większa liczba uczestników Platformy, tym większa wartość rozwiązania. Wraz z nowelizacją zapisów Ustawy Prawo Bankowe z 15 września 2021 roku rozszerzył się katalog podmiotów, które mogą wymieniać się informacjami o wyłudzeniach czy o podejrzeniach wyłudzeń z pozostałymi uczestnikami obrotu finansowego. Od tego momentu do systemu Platformy

Pracujemy nad platformą biometrii behawioralnej. To kolejny krok naprzód, w którym weryfikujemy już nie tylko urządzenia, ale sposoby ich używania i zachowania użytkowników. To rozwiązanie uwierzytelniające klienta w sieci poprzez takie cechy, jak sposób pisania na klawiaturze, użycie klawiszy specjalnych myszki czy sposób korzystania z telefonu w czasie realizacji transakcji w bankowości elektronicznej i mobilnej. Profil behawioralny jest badany i weryfikowany nie tylko przy logowaniu, ale i przy realizacji transakcji, towarzyszy w tle całej interakcji użytkownika z interfejsem naszego klienta.

Antyfraudowej BIK dołączyła także dynamicznie rozwijająca się branża faktoringowa.

W ekosystemie BIK rozwijamy kolejne platformy, które dotyczą różnych aspektów bezpieczeństwa. Mówiliśmy o Platformie Antyfraudowej, ale mamy też platformę Cyber Fraud Detection, sektorowy system prewencyjny do ochrony wszystkich transakcji w kanałach online – nie tylko kredytów – na bazie weryfikacji urządzenia.

Aktualnie pracujemy nad kolejnym rozwiązaniem sektorowym, platformą biometrii behawioralnej. To kolejny krok naprzód, w którym weryfikujemy już nie tylko urządzenia, ale sposoby ich używania i zachowania użytkowników. To rozwiązanie uwierzytelniające klienta w sieci poprzez takie cechy, jak sposób pisania na klawiaturze, użycie klawiszy specjalnych myszki czy sposób korzystania z telefonu w czasie realizacji transakcji w bankowości elektronicznej i mobilnej. Profil behawioralny jest badany i weryfikowany nie tylko przy logowaniu, ale i przy realizacji transakcji, towarzyszy w tle całej interakcji użytkownika z interfejsem naszego klienta.

Obecnie do pilotażu zaprosiliśmy kilka banków. Trwają PoC tego rozwiązania jako kolejnej platformy sektorowej. Planujemy, aby rozwiązanie zapewniło ochronę wszystkich klientów sektora bankowego. Jeśli klient ma konto w jednym banku, po 7 logowaniach i sesjach wytworzy się jego profil i jeżeli zostanie klientem kolejnego banku, będzie od razu chroniony i weryfikowany na podstawie tego profilu.

▼ **To rozwiązanie sektorowe, ale przecież ambicje banków były zawsze szersze. Czy wspólnie z bankami myślicie o udostępnianiu tego profilu innym firmom działającym w sferze cyfrowej?**

Nasze rozwiązania sektorowe są gotowe do szerokiej wymiany danych. Aktualnie zgodnie z obowiązującymi regulacjami wymiana informacji w obszarze ryzyka nadużyć i fraudów możliwa jest między bankami, firmami pożyczkowymi, leasingowymi i faktoringowymi.

W grudniu 2021 roku braliśmy udział w hackatonie, gdzie zadanie stworzenia odpowiedniego rozwiązania budującego scoring lokalizacji z wykorzystaniem BIK Open API zaciekało wielu uczestników. Powstałe rozwiązanie pomaga np. zweryfikować dobór lokalizacji nowego przedsięwzięcia. Aplikacja zbada prawdopodobieństwo jego sukcesu - na bazie opisu planowanej działalności pobiera dane z CEIDG, sprawdza, ile w okolicy jest konkurencji, jakie są wydatki mieszkańców na dane usługi, słowem pozwala modelować biznes przed wystartowaniem.

gowymi i faktoringowymi. Rozszerzenie oferty na kolejne obszary rynku uzależnione jest od zmian w prawie.

▼ **Czy możliwe jest więc dalsze rozszerzenie takiej platformy behawioralnej np. dla operatorów telekomunikacyjnych, e-administracji, e-medycyny, e-handlu...**

Można powiedzieć, że sektor e-handlu de facto już korzysta z naszych platform, choć pośrednio, ponieważ płatności za transakcje w internecie są realizowane w bankach, które do ochrony transakcji używają sektorowych rozwiązań BIK.

▼ **Bardzo obiecującym projektem jest Platforma Blockchain BIK. Jak się rozwija? Czy cieszy się zainteresowaniem? W jaki sposób jest wykorzysty-**

wana? Pamiętam, że w dużej mierze o jej powodzeniu miała decydować kreatywność podmiotów sięgających po Blockchain BIK w tworzeniu w oparciu o niego produktów...

W Platformie Blockchain BIK oferujemy od początku obsługę dokumentów publicznych. Dołożyliśmy także funkcjonalność trwałego zapisu dokumentów prywatnych. Z platformy korzystają w tej chwili trzy instytucje, w tym oczywiście BIK. Publikujemy za jej pomocą np. zmiany regulaminów dla naszych klientów indywidualnych.

Na koniec 2021 roku przyszła bardzo dobra wiadomość. Komisja Nadzoru Finansowego potwierdziła, że nasze rozwiązanie oparte na Blockchain spełnia wymogi określone w Rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 9 marca 2020 roku w sprawie dokumentów związanych z czynnościami bankowymi, sporządzanych na informatycznych nośnikach danych w zakresie tworzenia, utrwalania, przekazywania, przechowywania i zabezpieczania tych dokumentów. To mocny akcent, który może zwiększyć zainteresowanie klientów naszym rozwiązaniem w nowym roku i przetożyć się na projekty wdrożeniowe. Dla banków bardzo ważne jest formalne, instytucjonalne potwierdzenie zgodności danej technologii z wymogami regulatora, nadzorca rynku.

Zaplanowaliśmy również udostępnienie Platformy Blockchain w ramach BIK HUB, uruchomionej jesienią 2021 roku piaskownicy technologicznej. To może być drugi czynnik, sprzyjający rozwojowi Platformy Blockchain BIK. Chcemy udostępnić tę platformę do szerszego wykorzystania wszelkim przedmiotom, z którymi będziemy współpracować w BIK HUB. Wszystkie podmioty przystępujące do piaskownicy mogą zapoznać się z nią szerzej i próbować wykorzystać do swoich celów. Sądzę, że to innowacyjne i eksperymentalne otoczenie, kontekst BIK HUB, sprzyjać będzie ciekawym, śmiałym pomysłom wykorzystania technologii blockchain w rozwiązaniu BIK.

▼ **W naszej rozmowie doszliśmy więc do najnowszej platformy w ekosystemie BIK. Kiedy można spodziewać się pierwszych produktów zbudowanych na bazie tej piaskownicy technologicznej?**

Platforma BIK HUB z usługami Open API integrującymi dane z różnych źródeł w jednym miejscu pozwala kreować nieoczywiste, ciekawe produkty. U uruchomiliśmy pierwsze usługi, które integrują dane z wielu źródeł i baz zewnętrznych, m.in. REGON, CEIDG, KRS, wzbogacone w oparciu o geolokalizację i wybrane dane statystyczne BIK. Pilotaż uruchomiony jesienią 2021 roku bazuje na danych z miasta Łodzi. Mamy dobry odzew, kolejne firmy dołączają do piaskownicy, obecnie weryfikują udostępniony zakres danych i własne pomysły na różne rozwiązania i produkty. Na bazie udostępnionych danych może wykreować wiele innowacyjnych produktów.

W grudniu 2021 roku braliśmy udział w hackatonie, gdzie zadanie stworzenia odpowiedniego rozwiązania budującego scoring lokalizacji z wykorzystaniem BIK Open API zaciekało wiele osób. Jego uczestnicy zmierzali się z wyzwaniem BIK HUB: „Znajdź najlepsze miejsce na... wszystko”. Efekty hackatonu i reakcja uczestników, zdolnych programistów, potwierdziła, że BIK HUB to świetny fundament do rozwoju. Wygrał zespół, który przygotował kompletne rozwiązanie aplikacji do analizy lokalizacji, najlepiej wykorzystujące koncepcję BIK Open API oraz AI i VR.

Projekt pokazuje, w jaki sposób zastosować sztuczną inteligencję do odnalezienia użytecznych wymiarów spośród oferowanych przez BIK. Wymiary są proponowane na podstawie opisu planowanej działalności, m.in. PKD, i porównania ich za pomocą modelu sztucznej inteligencji. Rozwiązanie to pomaga np. zweryfikować dobór lokalizacji nowego przedsięwzięcia. Jeśli przedsiębiorca rozważa założenie nowego zakładu fryzjerskiego w danym punkcie, to aplikacja

Technologia nie jest celem samym w sobie, celem jest wykreowanie wartości biznesowej. Sięgamy więc po różne nowe technologie, jak np. API Management, ale to pomysł, koncepcja decydują o powodzeniu. Za dobrymi pomysłami zawsze zaś stoją kompetencje, ludzie z talentem. Zmieniamy również samo środowisko pracy, wdrażamy w organizacji model Agile. Przechodząc na realizację projektów w modelu zwinnym, liczymy na zwiększenie elastyczności i szybkości działania w zakresie dostarczania produktów klientom, na szybszy Time To Market.

zabada prawdopodobieństwo sukcesu – na bazie opisu planowanej działalności pobiera dane z CEIDG, sprawdza, ile w okolicy jest konkurencji, jakie są wydatki mieszkańców na tego typu usługi, słowem pozwala modelować swój biznes przed wystartowaniem. Nie jest to jeszcze produkcyjna aplikacja, ale na podstawie prototypowania może powstać końcowa aplikacja, produkt do weryfikacji miejsca do tworzenia biznesu, lokalizacji bilbordów, sklepów itd.

▼ **Czy i w jaki sposób będzie rozwijać się ta najnowsza platforma?**

Zakładamy, że pilotaż będzie sukcesem, więc tak (śmiech). W pierwszej kolejności planujemy rozszerzenie zakresu danych. Planujemy także w 2022 roku komercyjne udostępnienie platformy. Potencjał jest

duży. Początkowo myśleliśmy, że usługami Open API będą zainteresowane mniejsze firmy, ale okazało się, że jest zainteresowanie również ze strony dużych banków. Wśród 13 podmiotów testujących w piaskownicy BIK HUB są właśnie także i one. Widać, że Platforma BIK Open API daje na tyle uniwersalne usługi, że można je wykorzystywać zarówno z poziomu startupu, FinTechu, jak i dużego banku.

▼ **Zapewne trzeba będzie rozbudować dział technologiczny BIK, aby utrzymać platformę dla tak dużych klientów? Do tego trzeba kapitału ludzkiego...**

Oczywiście, jak wszędzie w biznesie, technologia nie jest celem samym w sobie, celem jest wykreowanie wartości biznesowej. Sięgamy więc po różne nowe technologie, jak np. API Management, ale to pomysł, koncepcja decydują o powodzeniu. Za dobrymi pomysłami zawsze zaś stoją kompetencje, ludzie z talentem. Stale rozwijamy się, dołączając do nas osoby ze znajomością nowych technologii, chętne do działania i współpracy, w celu dostarczania nowych produktów i usług klientom BIK.

Zmieniamy również samo środowisko pracy, wdrażamy w organizacji model Agile. Przechodząc na realizację projektów w modelu zwinnym, liczymy na zwiększenie elastyczności i szybkości działania w zakresie dostarczania produktów klientom, na szybszy Time To Market. Mamy więc po pierwsze bardzo perspektywiczne, uniwersalne rozwiązania i platformy sektorowe, po drugie zaś cały czas usprawniamy procesy operacyjne. Pozwala to BIK na efektywną współpracę i dostarczanie klientom wielu rozwiązań oraz usług do oceny ryzyka operacyjnego oraz rozwiązań podnoszących bezpieczeństwo w całym sektorze finansowym.

Wywiad przeprowadził
SZYMON AUGUSTYNIAK

